

# Non é Qatar. É Irán

## Description

A inesperada e ata surrealista crise diplomática con Qatar liderada por Arabia Saudita non deixa de ser un acto significativo sobre os intensos pulsos xeopolíticos que están transformando o mapa de Oriente Próximo. A chave do mesmo non é illar a Qatar senón a Irán, o verdadeiro poder emerxente na rexión. Nesta estratexia concordan os intereses de Arabia Saudita, EUA e Israel, moi visibles trala recente xira rexional do presidente Donald Trump. Este triángulo Riad-Washington-Tel Aviv, fortalecido polos recentes acordos militares de Trump co reino saudita, interpreta o *revival* da doutrina “neocon” na Casa Branca, cuxo epicentro de orientación está enfocado en conter o crecente peso xeopolítico iraniano.

A inesperada e ata surrealista crise diplomática con Qatar liderada por Arabia Saudita non deixa de ser un acto significativo sobre os intensos pulsos xeopolíticos que están transformando o mapa de Oriente Próximo. A chave do mesmo non é illar a Qatar senón a Irán, o verdadeiro poder emerxente na rexión. Nesta estratexia concordan os intereses de Arabia Saudita, EUA e Israel, moi visibles trala recente xira rexional do presidente Donald Trump. Este triángulo Riad-Washington-Tel Aviv, fortalecido polos recentes acordos militares de Trump co reino saudita, interpreta o *revival* da doutrina “neocon” na Casa Branca, cuxo epicentro de orientación está enfocado en conter o crecente peso xeopolítico iraniano.

Non é, por tanto, casualidade que esta crise diplomática con Qatar véxase contextualizada con dous acontecementos igualmente inesperados. O primeiro, os estraños atentados terroristas acaecidos en Teherán (7 de xuño) contra o Parlamento e o mausoleo do aiatolá Ruhollah Jomeini. Un comunicado do Estado Islámico reivindicou este atentado.

O segundo suceso ten que ver coa posta en marcha da operación militar en Raqqa (Siria), capital *de feito* e principal reduto do Estado Islámico, por parte das Forzas da Siria Democrática (FSD), unha alianza de circunstancias formadas por milicias kurdas y árabes co apoio da coalición internacional.

Con todo, unha serie de perspectivas de carácter xeopolítico gravitan na súbita suspensión de relacións diplomáticas con Qatar do pasado 5 de xuño. Liderados por Arabia Saudita, a suspensión de relacións diplomáticas por parte doutros aliados sauditas como Emiratos Árabes Unidos, Exipto e Bahréin, propiciou un inédito peche das súas fronteiras terrestres con Qatar, así como do espazo aéreo e marítimo. A suspensión de relacións diplomáticas con Qatar ampliouse por parte doutros países como Libia, Maldivas e Iemen, todos eles baixo o radio de influencia xeopolítica e económica saudita.

Con isto se tramita a crise política mais grave existente no seo do Consello de Cooperación do Golfo Pérsico (CCGP). A mesma reproduce a iniciativa saudita de illar ao seu sempiterno rival iraniano a través dun flanco colateral como é o caso qatarí. Con isto, Riad reforza a súa iniciativa de romper relacións diplomáticas con Teherán, acaecido en xaneiro de 2016.

### A “Doutrina Trump”

Pero a peor crise política contemporánea no estratéxico Golfo Pérsico traduce outras variables. No transfondo está establecido un sórdido pulso de intereses xeopolíticos que ben puidera ilustrar unha alianza *in crescendo* entre Arabia Saudita, EUA e Israel, co foco na contención de Irán.

Compre por tanto observar cales foron as razóns aparentes desta inesperada crise diplomática. A recente visita de Trump a Arabia Saudita e Israel levou unha mensaxe contundente: a necesidade de illar a Irán e acabar con aquelas “ideoloxías radicais” como o xihadismo salafista, tal e como expresou o propio Trump.

Por tanto, a concreción de intereses confirmouse unha vez se consumara a ruptura diplomática con Qatar. O propio Trump suxeriu a través de Twitter que esta crise ben podería ter sido provocada pola súa “liña dura” contra esas “ideoloxías radicais”. E así, o epicentro da atención enfocouse en Qatar.

Resulta, por tanto, sumamente curioso o *leitmotiv* saudita. Tanto como a propia Arabia Saudita e Paquistán, Qatar ten sido acusado de financiar e de protexer a organizacións consideradas terroristas, en especial o Estado Islámico e Al Qaeda, pero tamén a movementos islamitas como a exipcia Irmandade Musulmá, o libanés Hizbulah e o palestino Hamas. De

feito, unha vez se certificara o illamento israelí do territorio palestino de Gaza, a oficina central de Hamas trasladouse a Doha, capital qatarí. Isto propiciou o recente e histórico anuncio de Hamas de recoñecer as fronteiras palestinas de 1967<sup>(1)</sup>.

Por tanto, e sinalado constantemente como berce do xihadismo salafista, Arabia Saudita, coa anuencia de EUA e de Israel, ben puidera calcular un contexto favorable para redimir a súa culpabilidade enfocando en Qatar o epicentro do terrorismo islamita.

A importancia estratéxica que ten Arabia Saudita, así como de Paquistán, para os intereses occidentais, precisaría dunha coartada perfecta para erradicar calquera implicación destes aliados na creación do terrorismo xihadista. E Qatar, outro benefactor destas “ideoloxías radicais”, facilitaba esa coartada. Unha visión que confirma a dobre vara de medir que mantén Washington co respecto á estratexia antiterrorista internacional.

Os intereses xeopolíticos reforzan estas expectativas sauditas. Nos derradeiros anos, Qatar viña impulsando unha política exterior autónoma que irritaba a Arabia Saudita. O emirato rico en gas natural será a sede do Mundial de fútbol 2022, evento no que agarda impulsar as súas aspiracións globais a través de millónarios investimentos en infraestruturas. Ambicións que, a través do fútbol, tamén están presentes no corazón occidental: a familia real qatarí tamén é propietaria de clubs como o millonario París Saint Germain.

Paralelamente, Qatar achegouse a Irán, EUA (base militar do Comando Central no Golfo Pérsico) e Rusia. En 2016, o fondo de riqueza soberana de Qatar acordou investir uns US\$ 2.700 millóns en Rosneft Oil Co. PJSC, empresa estatal petroleira rusa<sup>(2)</sup>.

#### *Os intereses da Casa de Saud*

Así, os resortes da actual crise confirmarían unha serie de pulsos baixo a mesa, onde a diplomacia saudita levaría a batuta. Arabia Saudita exerce unha influencia practicamente incontestable no CCGP, un organismo rexional mais ben orientado a fortalecer os imperativos de seguridade sauditas e estadounidenses contra Irán.

Isto lle permite a Riad ampliar o seu radio de actuación cara aliados enerxéticos como Emiratos Árabes Unidos e Kuwait, así como na intervención en zonas potencialmente conflitivas coo Iemen e Bahrén, onde Riad e Teherán manteñen unha forte confrontación.

Por tanto, Riad impulsa a través da crise con Qatar un pulso xeopolítico para afastar a Irán dese radio de influencia no Golfo Pérsico. Tomando en conta que Qatar semellaba converterse nun súbito socio iraniano, este contexto espallaba a preocupación xeopolítica rexional, principalmente para EUA e Israel, este último o outro actor colateral con intereses nese crise diplomática.

O apoio qatarí a Hizbulá e Hamas supón un incordio para os intereses israelís. Do mesmo xeito, a influencia de Qatar sobre a Irmandade Musulmá irritaba ao réxime militarista de Fatah al Sissi en Exipto. O movemento islamita, reprimido e acosado, é considerado como o principal inimigo político para al Sissi.

A implicación libia nesta crise débese principalmente á presión saudita e de Emiratos Árabes, que teñen grandes investimentos enerxéticos e económicos en Libia. Mesma perspectiva para a aceptación de Maldivas e de Iemen de suspender as súas relacións con Qatar.

No caso de Maldivas, localizada no Océano Índico, existen grandes investimentos sauditas e dos Emiratos Árabes. Toda vez a guerra civil que existe en Iemen corresponde a un pulso xeopolítico entre Arabia Saudita e Irán. Teherán apoia ás milicias *houthies* que loitan contra o goberno central iemenita, aliado saudita. Un caso similar ao de Bahrén, onde a comunidade xiíta séntese perseguida e reprimida pola preponderancia sunnita aliada aos sauditas.

Outras variables explican a crise cun transfondo enerxético. En 1995 comezou o fluxo exportador de gas natural qatarí dende o maior depósito do mundo: o xacemento marítimo North Field. Este xacemento subministra practicamente todo o gas natural de Qatar, e é precisamente compartido con Irán, retando así a Arabia Saudita<sup>(3)</sup>. Baixo esta perspectiva, o que a actual crise revela son os intentos que desde fai mais de dúas décadas ven tentando realizar Arabia Saudita para illar a un competidor como Qatar.

Non obstante, o que interpreta esta crise é o grao de influencia e de emerxente peso xeopolítico que ten Irán, con quen Qatar ven entendéndose nos derradeiros tempos. Este factor exerce unha correlación de intereses que achega a Arabia

Saudita, EUA e Israel. Esta perspectiva consolídase ante os retos que para o eixe Riad-Washington-Tel Aviv contén un eixe euroasiático no que Irán concretaría intereses con outras potencias como Rusia, China e Turquía.

Todo isto gravita e repercute nunha crise diplomática na que Qatar é só unha escusa oportuna. E acicala unha incipiente “Doutrina Trump” orientada a recuperar a ideoloxía “neo-conservadora” instalada no Pentágono, e fortalecida pola revitalización da alianza estratéxica con Israel e Arabia Saudita.

O obxectivo desta estratexia é a contención, con visos de desestabilización, de Irán e da súa contorna xeopolítica, con particular incidencia no presumible eixe euroasiático. Un feito simbólico que acontece cincuenta anos despois da guerra de 1967 que transfigurou o mapa xeopolítico de Oriente Próximo. A actual crise do Golfo Pérsico tentaría configurar unha nova cartografía xeopolítica rexional.

(1) <http://www.igadi.org/web/analiseopinion/de-palestina-a-kurdistan>

(2) <http://www.lavanguardia.com/internacional/20170606/423225050496/verdaderos-motivos-arabia-saudi-aislar-qatar.html>

(3) Ibid.

## APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Oriente Medio

## ETIQUETAS

crise Irán Qatar

## IDIOMA

Galego

## INVESTIGACION

Relacións Internacionais

## Date Created

June 7, 2017

## Meta Fields

**Autoria :** 3713

**Datapublicacion :** 2017-06-07 00:00:00